§ 67

2025/748 Remiss - Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS), RS 2025-009

Ärendebeskrivning
Ärendet utgör förslag till kulturnämndens remissvar på granskningshandling för Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-009, som har inkommit från regionledningskontoret.

Beslutsunderlag
Föreliggande tjänsteutlåtande KN 2025/748
Yttrande över samrådsförslaget, KN 2025/748
Missivbrev: Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-0095)
Granskningshandling: Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Långsiktigta utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060 (RS 2025-009)

Yrkanden
Ordföranden yrkar bifall till kulturförvaltningens förslag till beslut

Beslut
1. Att godta förvaltningens förslag till yttrande och sända detsamma till regionledningskontoret senast den 15 oktober

Deltar inte i beslutet
Rickard Wessman (M) anmäler att Moderaterna inte deltar i beslutet.

Särskilt uttalande
Maria Leissner (L) anmäler ett särskilt uttalande från Liberalerna, bilaga.

Expedieras till

Kulturnämndens remissvar översänds till regionledningskontoret senast den 15 oktober 2025: rlk@regionstockholm.se i både word- och pdf-format, diarienummer RS 2025-0095.

Handläggare:

Yttrande över samrådshandling för ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

1.1 Kulturnämndens yttrande

Övergripande inspel

Kulturnämnden vill i likhet med yttrandet i samrådsskedet (KN 2024/507) övergripande peka på vikten och behovet av de av fullmäktige antagna strategierna i syfte att fördjupa och förtydliga perspektiven i den regionala utvecklingsplanen kopplat till kultur, folkbildning samt idrott och fysisk aktivitet. Detta då områdena förvisso förekommer i handlingens texter, men i en generaliserad form utan närmare fördjupning.

Kulturnämnden är övergripande positiv till granskningsunderlaget och de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs. Nämnden är även generellt positiv till det kortare och mer lättfattliga formatet, men vill flagga för att det detta, främst i dokumentets inledande visions-delar, skulle vinna på en viss fördjupning.

Det vore också, menar nämnden, önskvärt att komplettera ordlistan med begreppen *Kulturarv* samt *Kulturmiljö.*

Kulturnämndens tidigare inspel från yttrande på samrådsremissen
Vad gäller de specifika skrivningar som berör kulturnämndens verksamhetsområde anser nämnden även fortsatt att det råder viss obalans mellan de relativt utvecklade beskrivningarna av å ena sidan kultur som ett utbud (tjänster, mötesplatser och upplevelser med mera) och å andra sidan kultur som utövning (arbete). För att vara ”Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion” behövs också attraktiva och hållbara förutsättningar för konstnärer (alla konstområden), kulturproducenter, folkbildningens aktörer och föreningsliv att verka under.

Stockholmsregionen har ett rikt och mångfacetterat *professionellt* kulturliv med hög konstnärlig kvalitet bestående av större institutioner, fria grupper, betydande konsthallar och gallerier, en koncentration av kulturella och kreativa näringar samt fördelen av att en majoritet av landets alla konstnärer (samtliga konstområden) bor och verkar i länet. Det är kulturnämndens mening att

Region Stockholm
Kulturförvaltningen
Box 38204, 100 64 Stockholm

Telefon: 08-123 378 00
Fax: 08-123 378 09
E-post: registrator.kultur@sll.se

Orgnr: 232100-0016
www.kultur.sll.se

tydligare omnämnande av detta faktum bör göras kopplat till såväl näringslivsfrågor (KKB) som till de avsnitt som rör forskning, innovation och excellens.

Tillgången till lokaler och annan infrastruktur för professionell konstnärlig produktion och publik verksamhet är också en utmaning som inte minst har uppmärksammats i den kartläggning av musikområdet som kulturförvaltningen gjort under 2025. Denna samlande strukturella utmaning kräver att alla berörda parter kan enas kring visionen om en attraktiv och hållbar huvudstadsregion, vilket även berör den statliga nivån då kultursektorn i regionen i hög grad utgör ett nav för det samlade svenska kulturlivet.

Kulturnämnden menar fortsatt att visionen borde utvecklas till att även omfatta ett besökarperspektiv. Ett förslag till utveckling skulle kunna lyda: ”Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i *samt även besöka*.”

Kulturnämnden saknar också ett tydligare omnämnande av vikten av offentlig konst och annan gestaltning. Såväl Region Stockholm som kommunerna liksom privata byggherrar i länet gör stora insatser årligen i arbetet med konst och gestaltning i kollektivtrafiken, vårdmiljöer och bostadsbyggande samt allmänna platser.

Kulturnämnden ser positivt på att kulturmiljövärden lyfts såväl i de generella förhållningssätten som i de olika bebyggelsestrukturernas planeringsinriktningar. Det är också positivt att natur- och kulturmiljövärden på flera ställen i handlingen lyfts tillsammans då dessa värden ofta överlappar och stärker varandra. Här vore det dock önskvärt att ännu tydligare inkludera kulturvärden i de förhållningssätt som finns för grön- och blåstukturen. Till exempel avseende information om natur- och kulturmiljöer. Det skulle öka tillgängligheten och skapa ökad förståelse av platsers identitet och därmed också regionens identitet.

Inspel kopplade till den nya målstrukturen
Övergripande vill kulturnämnden framhålla att målstrukturen förvisso är tydlig och lätt att följa, men att det ojämna antalet resultatmål gör granskningshandlingen något ostrukturerad. Kulturnämnden vill understryka att mål och indikatorer behöver vara uppföljningsbara.

Kulturnämnden ser positivt på att synpunkten kring synliggörande av kulturmiljövärden beaktats i målstrukturen. Nämnden menar också att det nytillkommande resultatmålet *8.6 Stockholmsregionen kulturmiljöer bevaras*, används och utvecklas varsamt och hållbart kopplar väl till kulturstrategins mål om att ta tillvara kultur och kulturmiljö som en resurs i samhällsutvecklingen.

Genomförande/samverkan
Kulturnämnden bidrar genom sin omfattande bidragsgivning och främjande och samordnande insatser till kulturlivet, folkbildningen och föreningslivet i länet till den övergripande visionen om en attraktiv och hållbar Stockholmsregion. Region Stockholm bidrar också till den offentliga konsten samt till kulturaktiviteter på sjukhus och i kollektivtrafiken. Även länets kommuner och många andra viktiga offentliga, privata och ideella aktörer på nationell, regional och lokal nivå bidrar på ett avgörande sätt till att stärka det regionala kulturlivet, folkbildningen och föreningslivet.

Den kultur- och fritidspolitiska dialog som kulturnämnden och dess förvaltning bedriver med kommuner och andra berörda privata och ideella aktörer är välfungerande och uppskattade samt visar att kulturfrågorna i hög grad är en mellankommunal fråga.

Granskningshandlingen har en hänvisning till det pågående arbetet med kunskapsunderlaget för regionala kulturmiljöer men det finns ännu ingen tematisk karta avseende kulturmiljö. Därmed är det, menar nämnden, än viktigare att synliggöra kulturmiljöfrågorna i den kommande genomförandefasen.

Remiss - Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS), RS 2025-009

Ärendebeskrivning

Ärendet utgör förslag till kulturnämndens remissvar på granskningshandling för Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-009, som har inkommit från regionledningskontoret.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande KN 2025/748
Yttrande över samrådsförslaget, KN 2025/748
Missivbrev: Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-0095)
Granskningshandling: Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Långsiktigta utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-009)
Bilaga - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060 (RS 2025-009)

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande.

1. Att godta förvaltningens förslag till yttrande och sända detsamma till regionledningskontoret senast den 15 oktober

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Bakgrund

Den nuvarande regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, upphör att gälla i oktober 2026. Uppdraget att revidera och uppdatera denna gavs i Region Stockholms budget för år 2022 (RS 2020-0775). I juni 2023 beslutade regionstyrelsen om inriktningen för den nya utvecklingsplanen.

Sedan hösten 2022 har Region Stockholm fört dialog med kommuner och andra regionala aktörer om den framtida utvecklingen av Stockholmsregionen. Under perioden 10 april–30 september 2024 var ett samrådsförslag ute på remiss. Kulturnämnden antog på sitt sammanträde den i september sitt yttrande över detsamma (KN 2024/507). Under hösten 2024 har regionen sammanställt de synpunkter som kommit in under remisstiden samt reviderat och prioriterat i underlagen. Därefter har innehållet reviderats ytterligare inför det granskningsförslag som nu remitteras.

Slutliga justeringar genomförs därefter inför det planerade antagandet av den nya regionala utvecklingsplanen i regionfullmäktige i maj 2026.

Den regionala utvecklingsplanen är både en regional utvecklingsstrategi, RUS, i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar (SFS 2010:630) och en regionplan i enlighet med plan- och bygglagen (SFS 2010:900) och är upprättad med stöd i dessa lagar. Planen är ett verktyg som ger regionala aktörer samsyn kring Stockholmsregionens styrkor, utmaningar, mål och prioriteringar. Utvecklingsplanen skapar möjlighet för ett gemensamt ansvar och samverkan samt bidrar till strävan att uppnå visionen om att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i.

Den regionala visionen konkretiseras i tre övergripande mål för Stockholmsregionens utveckling:

• En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö

• En ledande kunskaps- och tillväxtregion

• En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp

De övergripande målen beskriver ett önskvärt läge år 2060 och tydliggör utvecklingsplanens förhållande och bidrag till hållbar utveckling.

Till varje övergripande mål föreslås ett antal mål som förtydligar ambitionen och viljeinriktningen för Stockholmsregionens utveckling på kortare sikt fram till 2040.

Eftersom samrådet enligt bedömning visade att utvecklingsplanens struktur och långsiktiga ansats är väl mottagen har grunden bibehållits, men det har även tillkommit några större förändringar:

- Granskningshandlingen innehåller nu en konkretisering av regionens styrkor och utmaningar, bland annat klimat, bostäder, säkerhet och demografi.

- Målstrukturen har omarbetats för att skapa en tydligare koppling mellan styrkor, utmaningar och mål, med långsiktiga och kortsiktiga mål.

- För de rumsliga perspektiven har fem nya rumsliga principer lagts till för att stärka det regionala perspektivet samt justeringar i plankartan och transportinfrastrukturens behov samt utvecklad beskrivning av blåstruktur och miljökvalitetsnormer.

- Bilagorna har utvecklats och två nya har tillkommit; transportsystemets långsiktiga utvecklingsbehov och riksintressen

Överväganden

Sammanfattningsvis pekar kulturförvaltningen i sitt förslag till yttrande på ett antal områden som kan förbättras kopplat till kulturnämndens ansvarsområden.

Kulturförvaltningen vill i likhet med kulturnämndens yttrande i samrådsskedet (KN 2024/507) övergripande peka på vikten och behovet av de av fullmäktige antagna strategierna i syfte att fördjupa och förtydliga perspektiven i den regionala utvecklingsplanen kopplat till kultur, folkbildning samt idrott och fysisk aktivitet. Detta då områdena förvisso förekommer i handlingens texter, men i en generaliserad form utan närmare fördjupning. Förvaltningen är även generellt positiv till det kortare och mer lättfattliga formatet, men vill flagga för att det detta, främst i dokumentets inledande visions-delar, skulle vinna på en viss fördjupning.

Vad gäller de specifika skrivningar som berör kulturnämndens verksamhetsområde anser förvaltningen även fortsatt att det råder viss obalans mellan de relativt utvecklade beskrivningarna av å ena sidan kultur som ett utbud (tjänster, mötesplatser och upplevelser med mera) och å andra sidan kultur som utövning (arbete). För att vara ”Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion” behövs också attraktiva och hållbara förutsättningar för konstnärer (alla konstområden), kulturproducenter, folkbildningens aktörer och föreningsliv att verka under.

Stockholmsregionen har ett rikt och mångfacetterat *professionellt* kulturliv med hög konstnärlig kvalitet bestående av större institutioner, fria grupper, betydande konsthallar och gallerier, en koncentration av kulturella och kreativa näringar samt fördelen av att en majoritet av landets alla konstnärer (samtliga konstområden) bor och verkar i länet. Det är förvaltningens mening att tydligare omnämnande av detta faktum bör göras kopplat till såväl näringslivsfrågor (KKB) som till de avsnitt som rör forskning, innovation och excellens.

Kulturförvaltningen ser positivt på att kulturmiljövärden lyfts såväl i de generella förhållningssätten som i de olika bebyggelsestrukturernas planeringsinriktningar. Det är också positivt att natur- och kulturmiljövärden på flera ställen i handlingen lyfts tillsammans då dessa värden ofta överlappar och stärker varandra.

Kopplat till målstrukturen vill förvaltningen övergripande framhålla att denna förvisso är tydlig och lätt att följa, men att det ojämna antalet resultatmål gör granskningshandlingen något ostrukturerad. Kulturförvaltningen vill också understryka att mål och indikatorer behöver vara uppföljningsbara.

Kulturförvaltningen ser positivt på att synpunkten kring synliggörande av kulturmiljövärden beaktats i målstrukturen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet ger inga övriga ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Beslutsexpediering

Kulturnämndens remissvar översänds till regionledningskontoret senast den 15 oktober 2025: rlk@regionstockholm.se i både word- och pdf-format, diarienummer RS 2025-0095.

Eva Bergquist
Förvaltningschef